

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΦΥΛΑΚΤΙΩΤΩΝ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

Εκδότης - Διευθυντής: Βασ. Χρ. Διαμαντής
Υπ. Σύνταξης: Γεώργιος Χρ. Τσιαμαντάς

Γραφεία: Καραϊσκάκη 6 - ΚΑΡΔΙΤΣΑ
Τηλ.: 24410 - 25375

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2004
ΕΤΟΣ 5ο, ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 16

ΑΝΟΙΓΟΝΤΑΣ ΤΟΡΟ

Του Λάμπρου Δημ. Παπαδημητρίου

Από την «Ελευθεροτυπία» 9/01/2004

Ο γυρισμός στα γενέθλια χώματα χαρίζει στις ψυχές των ανθρώπων γαλήνη και νοσταλγία. Ο τόπος που μας γέννησε καλωσορίζει και αγκαλιάζει όλα τα παιδιά του, που βρίσκονται στις άγνωστες πολιτείες. Τα έρημα σπίτια

περιμένουν τους δικούς τους ν' ανοίξουν τις πόρτες και να δώσουν σημάδια ζωής. Χιόνια στα βουνά, παγωνιά στις καρδιές των λιγοστών κατοίκων. Μακάρι τα Χριστούγεννα να 'ρθει κάποιος να μας δει... Μακάρι ν' ακουστούν και πάλι φωνές...

Χριστούγεννα 2003. Για λίγες μέρες κοντά στον πατέρα και τη μητέρα που προσμένουν. Όλοι προσμένουν κι ανυπομονούν. Κι αυτοί που βρίσκονται στη ζωή κι αυτοί που έφυγαν από κοντά μας. Όσοι

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 3

ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΜΑΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Του Παν. Κ. Διαμαντή

Τραγουδί του πόθου ενός νέου για επικοινωνία με την αγάπη του που βρίσκεται μακριά.

«Νάχα έναν ταχυδρόμο να τον είχα βοηθό
να μαθαίνω απ' την αγάπη πως περνάει τον καιρό,
κι άλλος ποίος ταχυδρόμος θα μπορέσει να διαβεί
τέτοια όρη τέτοια δάση τέτοια θάλασσα φριχτή,
να κι ερχόται ένα πουλάκι μ' ανοιγμένα τα φτερά
και του δένω γραμματάκι στο λαιμό με μια κλωστή,
και του λέω χρυσό πουλάκι πρόσεξε να μη χαθείς
κι όπου βρεις δυο κυπαρίσια μούσχος και τριανταφυλλιά
εκεί μέσα χρυσό πουλάκι να τινάξεις τα φτερά,
εκεί μέσα είναι μια νέα άγγελος ζωγραφιστή
δώστε την το γραμματάκι πες της να με καρτερεί».

ΓΕΝΙΚΑ

Είναι και τούτο ένα από τα ωραιότερα παραδοσιακά μας τραγούδια, πολυτραγουδισμένο, εύθυμο, χορός συρτός. Ο κύριος σκοπός αυτού του τραγουδιού είναι να διατραγουδηθεί η σφοδρή επιθυμία κάποιου νέου να επικοινωνήσει με την αγαπημένη του που βρίσκεται πολύ μακριά του.

Παρατηρώντας το περιεχόμενο απ' την αρχή ως το τέλος και θέλοντας, να το δούμε πιο αναλυτικά θα το χωρίσουμε σε δύο υποενότητες.

Στην πρώτη υποενότητα ο νέος παρασυρόμενος από την επιθυμία του για επικοινωνία σκέφτεται πως θάταν καλύτερα να 'χει δικό του ταχυδρόμο, από την άλλη όμως σκέφτεται, ποίος ταχυδρόμος θα μπορούσε να ανταπεξέλθει τις αντίξοες

συνθήκες της φύσης βουνά, δάση, φουρτουνιασμένες θάλασσες για να φτάσει στην αγαπημένη του, δύσκολα τα πράγματα.

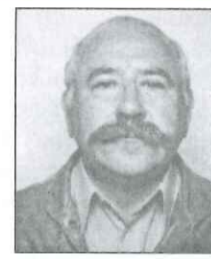
Κι εκεί που σκεπτόταν όλα αυτά νάτη και παρουσιάζεται η ιδανική λύση για επικοινωνία, το πουλάκι (2η υποενότητα). Βλέποντας το πουλάκι ο νέος αισθάνεται σιγουριά ότι θα τα καταφέρει, δένει το γραμματάκι στο λαιμό του και το συμβουλεύει να μη χαθεί στο διάβα του. Το κατατοπίζει που και πως θα βρει την αγαπημένη του που είναι δίπλα του να την πει να τον περιμένει.

Φανταστικά λόγια, φανταστικές σκέψεις κι όμως μοιάζουν πραγματικά. Και μόνο έτσι ο τραγουδοποιός θα μπορούσε να δώσει έμφαση στο πόσο δυνατός είναι ο πόθος επικοινωνίας αυτών που αγαπιούνται και βρίσκονται μακριά.

Δημόδης Ιατρική Γιατροσόφια - Φάρμακα (Ιλιάτσια) στο χωριό μας

Τον παλιότερο καιρό στο χωριό μας όπως ήταν απομακρυσμένο από την Καρδίτσα οι διάφορες ασθένειες αντιμετωπιζόνταν με εμπειρικά μέσα. Για την παρασκευή διαφόρων φαρμάκων χρησιμοποιούσαν τα βότανα των οποίων γνώριζαν τις θεραπευτικές ιδιότητες έπειτα από πολύχρονη δοκιμή. Για την παρασκευή αυτών των φαρμακευτικών ιδιοσκευασμάτων είχαν ειδικευτεί ορισμένοι άνθρωποι στο χωριό, άνδρες ή γυναίκες.

Οι παλιοί έλεγαν ότι δεν υπάρχει χορτάρι που να μην είναι χρήσιμο για την αντιμετώπιση της αρρώστειας. Στο χωριό μας κάθε πρακτικός είχε και το τομέα της ιατρικής του και τα ανάλογα ιατρικά εργαλεία. Ο πρακτικός ο-

Γράφει ο Αθανάσιος Τσιαμαντάς

δοντογιατρός είχε την δοντάγρια (εργαλείο που εξάγρια το πονεμένο δόντι), ο πρακτικός για της βεντούζες είχε τις βεντούζες του από κέρατο βοδιού, ο ασχολούμενος με τις βδέλλες είχε τις βδέλλες του στο μπουκάλι. Έτσι στο χωριό είχαν εξειδικευθεί ορισμένοι ηλικιωμένοι ή ηλικιωμένες που κληροδοτούσαν τις γνώσεις τους στα παιδιά τους και στα εγγόνια τους. Έτσι έχουμε σαν ορθοπεδικό

γιατρό τον Γιάννη τον Παππή (Κασκούτη), σαν μαιευτήρα γιατρό τον Περικλή Αλεξίου, σαν φαρμακοποιό την Θεία την Ραμούζου και την Κίτσαينا.

Σημειώνω μερικές από τις συνταγές που χρησιμοποιούσαν οι κάτοικοι της φυλακτικής για να θεραπεύσουν διάφορες αρρώστιες.

α) Πονοκέφαλος: Τοποθετούσαν στο μέτωπο του αρρώστου φέτες από πατάτες ή λεμονόκουπες που τις στερέωναν με ένα πανί ή έβαζαν πανί βρεγμένο με ξύδι που το έδεναν σφιχτά στο κεφάλι.

β) Καλόγερος (Λουχνήρι): Βάζανε επάνω ρετσίνα ελάτου που το κρατούσαν μια - δυο ημέρες ώσπου να ωριμάσει.

Επίσης βάζανε ψημένο κρεμμύδι.

8 Υπερστέβη (Πιπέλι)
ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 2

8 Κρυόλο Σιμεντ, Ζελε

Μοντέρνοι καλικάντζαροι

Της Φωτούλας Οικονόμου - Σβάρνα

Κάποια χρόνια πριν - όχι και τόσα πολλά όσα κάποιος θέλουν να πιστέψουν - οι καλικάντζαροι γίνονταν ο φόβος και ο τρόμος των ανθρώπων κατά τη διάρκεια του Δωδεκαήμερου που όπως είναι γνωστό κρατάει απ' τις 25 Δεκεμβρίου έως την παραμονή των Φώτων.

Τώρα λίγα χρόνια μετά οι "μοντέρνοι καλικάντζαροι" ήρθαν να αντικαταστήσουν τους παλιούς καλικάντζαρους ή τα καρκαντζέλια και τα παγανά όπως οι γιαγιάδες μας και οι παπούδες μας συνήθιζαν να τα λένε.

Όμως ποιοί ήταν οι καλικάντζαροι του χθες και ποιοί είναι αυτοί οι "μοντέρνοι καλικάντζαροι" σε μορφή που κινούνται με βίβλας λίγους άνθρωποι πιστεύουν σε προλήψεις και δεισιδαιμονίες;

Παρ' όλο που λίγο πολύ όλοι ξέρουμε κι έχουμε ακούσει για τους καλικάντζαρους ή καρκαντζέλια ως φέρονται λίγο στο μυαλό μας ξανά την ιστορία τους και τις ζαβολιές τους.

Όλο το χρόνο βρίσκονται κάτω από τη γη και

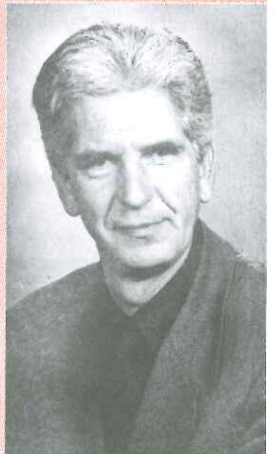
πριονίζουν ή ροκανίζουν τον τεράστιο κορμό που τη στηρίζει για να τη ρίξουν κάτω πανηγυρίζοντας. Λαχταράνε να ρθύνουν στον πάνω κόσμο όμως αυτό τους επιτρέπετε μόνο κατά τη διάρκεια του Δωδεκαήμερου. Κι είναι ακριβώς τότε που ο στύλος της γης είναι σχεδόν στα "τελευταία του". Τον κοιτάζουν κι αναρωτιούνται αν πρέπει να τον αποτελειώσουν ή να τον παρατήσουν και να βγουν

στην επιφάνεια της γης. Όμως δειλοί καθώς είναι και νομίζοντας πως ο κορμός είναι έτοιμος να πέσει, τρομάζουν και μόνο στη σκέψη ότι η γη πέφτοντας μπορεί να τους πλακώσει, παρατάνε τον κορμό και τα σύνεργα τους κι ανεβαίνουν στην επιφάνεια. Αλλά τι αναπελάει είναι αυτή; Η γη συνεχίζει να παραμένει στη θέση της κι εκείνοι λίγες μέρες

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 4

Ο Ηλίας Τσιαμαντάς υποψήφιος Βουλευτής

Ο συγχωριανός μας Ηλίας Τσιαμαντάς κατέρχεται ως υποψήφιος Βουλευτής στις επικείμενες εκλογές με το ψηφοδέλτιο του Συνασπισμού της Ριζοσπαστικής Αριστεράς, Ενωτικό Ψηφοδέλτιο. Αν δεν κάνουμε λάθος είναι η πρώτη φορά που συγχωριανός μας κατέρχεται σαν υποψήφιος βουλευτής ενός Κοινοβουλευτικού Κόμματος, στην εκλογική περιφέρεια της Καρδίτσας, γεγονός που αποτελεί τιμή και για το χωριό μας. Του ευχόμαστε ολόψυχα Καλή επιτυχία.

Δημόδης Ιατρική Γιατροσόφια - Φάρμακα (Ιλιάτσια) στο χωριό μας

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΣΕΛ. 1

στό τσίπουρο (πόντσι) βοηθούσε αποτελεσματικά τον άρρωστο καθώς και η τοποθέτηση πάνω στο μέρος που ένιωθε ο άρρωστος τον σφάχτη ενός υφάσματος (πετσέτας) βουτηγμένη στο τσίπουρο ή τοποθέτηση ρετσαναριάς (ένα είδος εμπλάστρου δηλαδή ενός πανιού αλειμμένου με ρετσίνα έλατου).

ε) Νεφροί: Συνήθως έβραζαν αγκινάρα, φούντες από καλαμπόκι ή κεδρόσπορα βρασμένα με κρασί.

στ) Πονόματος: Χρησιμοποιούσαν το κηροπύρι. Ζέσταναν αγνό κερι, το βάζανε σε καθαρό πανί και το τοποθετούσαν στο πονεμένο μάτι μέχρι να περάσει ο πόνος. Επίσης χρησιμοποιούσαν κομπρέσες από χαμομήλι ζεστό.

ζ) Σάκχαρο: Χρησιμοποιούσαν τον Απέλινο (Αψινθο).

η) Κοκίτης (Καρκαλέτσι): Δίναμε στο άρρωστο παιδί να πει γουμαρόγαλο.

θ) Κριθαράκι: Συνήθως το γαύγιζε πρωτότοκο παιδί πιάνοντας το βλέφαρο του ματιού.

ι) Κρούπα (Αδυναμία παιδιού): Τα σταύρωναν τρεις φορές μ' ένα λουβί σκόρδου στο πίσω μέρος του κορμιού τους. Υπήρχε και ένα χόρτο που το έδιναν στο παιδί. Το χόρτο το λέγαν Κρουποβότανο.

ια) Ρευματισμοί: Βάζανε μαύρα μαλλιά προβάτου άπλυτα στον ήλιο ή κοντά στο τζάκι να ζεσταθούν και μ' αυτά σκεπάζανε τα πόδια τους, ώστε να ιδρώσουν και έτσι με τις συχνές επαναλήψεις οι ρευματισμοί υποχωρούσαν.

ιβ) Αιμορραγία μύτης: Χρησιμοποιούσαν σκόνη από τσόφλι αυγού. Ο άρρωστος ρουφούσε τη σκόνη και σταματούσε η αιμορραγία.

ιγ) Πόνος στο αυτί: Όταν πονούσαν τ' αυτιά έσταζαν σ' αυτά τρεις σταγόνες από το λάδι της καντήλας που υπήρχε στο εικόνισμα.

ιδ) Πονόδοντο: Πίνανε τσίπουρο και το κρατούσαν για λίγο στο στόμα

τους.

ιε) Έγκαιμα: Τοποθετούσαν πάνω ντομάτα που είχε την ιδιότητα να παίρνει το πύρωμα. Πολλές φορές χρησιμοποιούσαν και το μεδούλι από το σαγόνι του γουρουνιού (γουρνοσαγόνο).

ιστ) Δάγκωμα σκύλου: Έβαζαν πάνω στην πληγή ένα μείγμα από σκουμπισμένα φασόλια και λάδι.

ιζ) Πληγές: Τοποθετούσαν επάνω φύλλα βάτου ή φύλλα κερασιάς.

ιθ) Πόνος στη μέση (πέσανε τα πάκια): Υπήρχε ο έμπειρος που τα σήκωνε, με διάφορα τραβήγματα επανέφερε τους σπονδύλους στην κανονική του θέση και τύλιγαν τη μέση τους με μάλλινο ζουνάρι.

κ) Ίλιγγος: Χρησιμοποιούσαν τον ζυμό του κισσού από έλατο.

κα) Κάταγμα: Όταν ένας άνθρωπος ή ζώο έσπαζε το πόδι του ή το χέρι του τού έκαναν ένα μείγμα με ασπράδι αυγού, τραγόμαλλο και σαπουνί (απάλη). Πριν από την τοποθέτησή του έφερναν το σπασμένο πόδι ή χέρι στη θέση του και για να το ακινητοποιήσουν τοποθετούσαν εκατέρωθεν δύο λεπτά ξύλα που τα έδεσαν με σχοινί.

κβ) Συχνουριά: Έδιναν στα μικρά παιδιά την μουσούδα (σούρλα) γουρουνιού ψητή.

κγ) Μαγουλάδες (Παρωτίδα): Έδεναν ένα πανί στο λαιμό του παιδιού, γεμάτο με ξινό προζύμι ή τραχανά ζεστό.

κδ) Καλαγκάθι (Φλεγμονή μαλακών μορίων της ακραίας φάλαγγας των δακτύλων): Συνήθως τοποθετούσαν κουτσουλιές κότας και πολύ ζεστά επιθέματα.

κε) Ίκτερος (Χρυσή, κιτρινάδα): Χαράζανε τον χαλινό που είναι κάτω από το πάνω χέλιος στη μέση του με ξυραφάκι ή ψαλιδάκι. Πίστευαν πως το αίμα που θα τρέξει θα ξεπλύνει και θα καθαρίσει την κιτρινάδα.

Όλες αυτές οι εφαρμογές που καταγράψαμε αποτελούν ένα μικρό μέλος από τους παραδοσιακούς τρόπους αντιμετώπισης διαφόρων περιστατικών της ζωής του χωριού. Τώρα στο χωριό δεν απόμειναν παρά είκοσι άνθρωποι, χάρηκαν και οι πρακτικοί γιατροί και οι γιαγιάδες με τα γιατροσόφια.

Συνδρομές που λάβαμε

ΒΑΣΙΛΑΚΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ.....20Ε

ΠΡΙΤΣΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗ.....20Ε

ΜΗΛΑΡΑΣ ΝΙΚΟΣ27Ε

ΜΗΛΑΡΑΣ ΣΩΚΡΑΤΗΣ20Ε

ΚΕΡΑΣΙΩΤΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ10Ε

ΚΕΡΑΣΙΩΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ10Ε

ΚΕΡΑΣΙΩΤΗ-ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΝΤΙΝΑ10Ε

1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

- Εκεί έγινε το φράγμα του Μέγδοβα - Επιφώνημα κουφού
- Πιστή απεικόνιση γεγονότος (καθ.)
- Νόστιμο ορεκτικό - Τα έχει το μελάι
- Μάρκα αυτοκινήτων - Σχετικές με μια ήπειρο
- Μέσα στο μάτι αυτά - Ακολουθούν απόστρατους - Προαστίο της Αθήνας
- Μουσικό όργανο - Οργάνωση των Βάσκων - Σύμβολο του Ιριδίου
- Σχετικός με ένα πέλαγός μας - Τα πάντα... θεωρία του Ηράκλειτου
- Αριθμητικό χωρίς τέλος - Σύντομο οκέυ - Ειδικά ρούχα
- Βαθμός αξιωματικού του ναυτικού
- Συμπεραίνει - Πρωτεύουσα της Κένυα
- Αυτό να... λέγεται - Λατινικό άρθρο - Πρόθεση
- Ηθικές αταξίες
- Αριθμητικό σύμβολο - Το μικρό του Ρας - Αυγύπτιος θεός

ΚΑΘΕΤΑ

- Εγγραψε τα «Λόγια της Πλώρης»
- Το χωρίς αιτία - Δράστης συνταρακτικού γεγονότος
- Απαραίτητη στους τσοπάνηδες - Ξακουστό, διάσημο
- Λέξη νηπίων - Γενικά καθολικά - 'Η... ή επι τας
- Γυναικείο χαιδευτικό - Αρχιτέκτονας του Παρθενώνα
- Κίνηση στην άρση βαρών - Ιπτάμενα αρχικά - Μόριο
- Μοχθηρία, μίσος - Μικρό δωμάτιο κάτω από τη στέγη
- Ομαλά επίπεδα - Το μαντολίνο του λοχαγού... Ταινιά με τον Νικόλαο Κέιτζ
- Τα έχει το γιατί - Γυναικείο χαιδευτικό - Μισό ρόδι - Ο αριθμός 11
- Κατακόκκινα - ... των δασών, θρυλικός ήρωας
- Πόλη και λιμάνι της Ιαπωνίας - Οδοντωτή λίμα (πληθ.)
- Αφήνουν τα ίχνη τους στον καμβά - Τα έχει η λίρα
- Προτρέπει - Σε συνέχειες στην τηλεόραση - Ασφαλιστικός φορέας

Γ.Χ. ΤΣΙΑΜΑΝΤΑΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

- ΑΛΕΠΟΤΡΥΠΕΣ
- ΡΑΣΟ - ΡΑΠΑΝΑΚΙ
- ΓΟΥΡΟΥΝΟΧΑΡΑ
- ΥΣ - ΤΑΠΙ - ΟΣΙΜΑ
- ΜΑΡΙΔΕΣ - ΣΕΚ
- ΑΜΟΡ - ΟΕΚ - ΣΑΡΑ
- ΠΑΝΙΑ - ΣΕΑΤ - ΑΘ
- ΟΡΙΑΚΟ - ΙΒΑΝ
- ΣΑΤ - ΤΙΜ - ΕΑΡ
- ΟΡΗ - ΑΛΟ - ΟΤΙ
- ΟΣΡΑΜ - ΤΙΤΑΝΑΣ
- ΛΗ - ΒΩΕΙΤΗΣ - ΚΤ
- ΗΣΣΩΝ - ΑΗΣ - ΣΑΟ

ΚΑΘΕΤΑ

- ΑΡΓΥΡΑΠΟΣΤΟΛΗ
- ΛΑΟΣ - ΜΑΡΑ - ΣΗΣ
- ΕΣΥ - ΜΟΝΙΤΟΡ
- ΠΟΡΤΑΡΙΑ - ΡΑΒΩ
- ΟΑΡ - ΑΚΤΗΜΩΝ
- ΤΡΥΠΙΟ - ΟΙ
- ΡΑΝΙΔΕΣ - ΜΑΤΙΑ
- ΥΠΟ - ΕΚΕΙ - ΛΙΤΗ
- ΠΑΧΟΣ - ΑΒΡΟΤΗΣ
- ΕΝΑΣ - ΣΤΑ - ΑΣ
- ΣΑΡΙΣΑ - ΝΕΟΝ
- ΚΑΜΕΡΑ - ΑΤΑΚΑ
- ΝΙ - ΑΚΑΘΟΡΙΣΤΟ

«Η ΝΕΑ ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΦΥΛΑΚΤΗΣ»

Τριμηνιαία εφημερίδα
του Συνδέσμου
Φυλακιστών Καρδίτσας
Έδρα: Καρδίτσα

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Κωστή Δ. Χριστίνα
Ξηροφώτου Γ. Ρένα
Φώτος Θ. Αναστάσιος
Τσιαμαντάς Χ. Αθανάσιος
Αλεξίου Π. Βασίλειος

Εκδότης - Διευθυντής
Βασίλειος Χ. Διαμαντής
Διάκου & Χατζημήτρου 57
431 00 ΚΑΡΔΙΤΣΑ
Τηλ.: 24410 25375

Υπεύθυνος σύνταξης
Τσιαμαντάς Γεώργιος
Περριβίου 27
431 00 ΚΑΡΔΙΤΣΑ
Τηλ.: 24410 42058

Εκτύπωση
ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
Μεγ. Αλεξάνδρου 10
Τηλ.: 24410 20257

Ποιότητα που φαίνεται με γυμνό

ΤΑΚΥΠΡΕΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
ΦΩΤΟΣ

ΕΤΟΙΜΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ
ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΡΟΪΟΝΤΑ

Πληροφορίες - τηλ. 0441 / 71080 & 71090 Κιν. 0977 436355 & 0977 306829

ΑΝΟΙΓΟΝΤΑΣ ΤΟΡΟ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ 1η ΣΕΛ.

κοιμούνται στην Αγία Τριάδα περιμένον αγαπημένα πρόσωπα ν' ανέβουν και ν' ανέβουν το καντηλάκι τους για να ζεσταθούν στα κρύα χώματα.

Την παραμονή η μέρα ήταν καλή, ζεστή, χαρούμενη. Τα βουνά και τα έλατα μας υποδέχτηκαν κι ο αέρας μας τραγούδησε: - Καλώς τους! Σημάδια ζωής πουθενά, τα μαγαζιά κλειστά, οι δρόμοι άδειοι. Πάμε στον Παλιόπυργο να φωνάξουμε: - Ε, ξυπνήστε αδέρφια! Το πατρικό σπίτι ζωσμένο στη μοναξιά και τη θλίψη. Κάτω απ' την καρδιά πεσμένα και παρατημένα καρδιά περιμένουν κάποιον να τα μαζέψει. Στη ρούγα ο βασιλικός και τα λουλούδια της μητέρας περιμένουν αγαπημένα χέρια να τα περιποιηθούν και να τα χαϊδέψουν. Στο μπαλκόνι μια καρέκλα ξεχασμένη απ' το καλοκαίρι περιμένει κάποιον να καθίσει και ν' αγναντέψει.

*Ομορφη που 'ναι η αυγή
μα πιότερο το δειλί.
Σαν κάθομαι και σε κοιτώ...*

Το πρώτο σημάδι της ζωής ήταν ο γλυκός ήχος της καμπάνας απ' τον Αη - Γιώργη. Το χείμαυρο η καμπάνα ακούγεται πιο ζεστή, πιο γλυκιά, μιλιάει κατευθείαν στην ψυχή σου. Ακόμα κι οι εικόνες των αγίων, το χειμώνα είναι αλλιώς, πιο ανθρώπινες, πιο ζωντανές, σχεδόν ψιθυρίζουν. Έχουν την ανάγκη σου, έχεις τη δική τους. Ένα φτωχικό κεράκι φωτίζει ολάκερη την εκκλησία. Τα πρόσωπα των αγίων λάμπουν, ζεσταίνονται και δοξάζουν το ανθρώπινο χέρι. Ακόμα κι ο Παντοκράτορας από ψηλά φαίνεται χαρούμενος και χαμογελάει. Σε λίγες ώρες ξαναγεννιέται. Στο σπιτάκι του θα μαζευτούν αυτοί που απόμειναν και ξεχάστηκαν στο χωριό, για να γιορτάσουν μαζί του. Η καμπάνα τον χειμώνα, η καμπάνα της ζωής, η καμπάνα του Εσπερινού, της θαλπωρής και της ελπίδας...

Κατά το βραδάκι άρχισε να χιονίζει. Θυμάσαι τότε που διαβάσαμε στα αναγνωστικά για την άγια νύχτα, τη φτωχική φάτνη και το χιόνι να σκεπάζει τα πάντα; Ε, ακριβώς έτσι γίνηκε.

- Παιδιά, μέχρι το πρωί θα το στρώσει!

Όχι μόνο το έστρωσε, αλλά το παραέστρωσε...

Ξημερώνοντας Χριστούγεννα όλα ήταν διαφορετικά.

Το θαύμα μιας νυχτιάς! Ανεβαίνοντας για το χωριό, σταματήσαμε στη λίμνη. Η μάγισσα του τόπου ντύθηκε το νυφικό της κι αγκάλιαζε τους ποταμούς - άντρες της. Στα νερά της καθρεφτιζόταν τα περήφανα βουνά, τα καταπράσινα έλατα και ο ουράνιος θόλος. Βάλαμε αλυσίδες, γιατί το χιόνι μας δυσκόλευε και συνεχίσαμε το δρόμο για τα βουνά. Στα Καλύβια - στο σταυροδρόμι της συμφοράς - ουρές αυτοκινήτων, ενοικιαζόμενα δωμάτια, φασαρία, κορναρίσματα, τροχαία, κοψίδια, ζαχαροπλαστεία κι άλλα τέτοια σπουδαία! Θυμάσαι το καλυβάκι του Γρίβα με το μέλι του; Ε, τώρα έγινε καφετέρια για εσπρέσο, νεσκαφέ και οινόπνευμα. Φαντάσου πρόδοδος! Είπα στο φίλο, αντιδήμαρχο - ένα παλικάρι του χωριού μας - πως το πρώτο έργο που θα πρέπει να γίνει, είναι ο δρόμος απ' τον Τόλια Γιαννάκο κατευθείαν

προς το χωριό, έτσι ώστε να μην είμαστε αναγκασμένοι να περνάμε απ' το σταυροδρόμι και να ραγίζεται η καρδιά μας. Εντάξει, Βασίλη;

Από εκεί και πάνω ο δρόμος άδειος, γνωστός, φιλικός, μοναδικός. Πριν την Καμάρα μια βερβέρα πανέμορφη και παιχνιδιάρικα πετάχτηκε μπροστά μας.

- Καλημέρα, κυρά μου.
- Καλώς τα παιδιά!
- Τι έγινε και χάθηκε τόσα χρόνια;

- Τα αυτοκίνητα και η φασαρία μας έδιωξαν μακριά. Εδώ όμως έχει ακόμα λίγη ησυχία κι έτσι κατεβαίνω καμιά φορά για να χαζέψω στο ποτάμι... Αχ, κακόμοιρο πλάσμα των παιδικών μας χρόνων, στολίδι απ' τα στολίδια του δάσους, δώσε χαιρετίσματα σ' όλα τα ζωντανά... Στο γιοφύρι της Καμάρας σταματήσαμε να καμαρώσουμε το ποτάμι. Ο ποταμός ήταν στις καλύτερες ώρες του: δυνατός, ρωμαλέος, ορμητικός.

- Ποτάμι Θεέ, τι βλέπεις στη διάβα σου;

- Βλέπω δυστυχία και πόνο στις ψυχές των ανθρώπων και σ' όλη τη φύση. Εγώ που δεν κάθωμαι ποτέ σ' έναν τόπο, βλέπω συμφορές και θλίβεται η ψυχή μου.

- Και πώς θα γίνεις και πάλι χαρούμενος κι εσύ κι όλη η πλάση;

- Θα λυτρωθώ και θα χαρώ όταν γυρίσουν κοντά μου τα παιδιά μου. Εκείνα τα παιδιά με τα κοντά παντελονάκια, που όλη μέρα ήταν κοντά μου ψάχοντας για πέστροφα.

- Εκείνος ο μοναχικός λύκος στη Σκάλα, ζει ακόμα;

- Ζει και βασιλεύει. Τώρα μάλιστα έγινε αρχηγός μιας μεγάλης φαμίλιας. Τούτες τις μέρες εκπαιδεύει τα μικρά του και τα μαθαίνει τα μυστικά του χιονιού.

Στο χωριό το χιόνι θα 'φτανε το μισό μέτρο. Φρέσκο, απάτητο, θεϊκό.

- «Πώς θα πάμε στο σπίτι;»

- «Πάρτε το φτυάρι ν' ανοίξουμε τορό!»

- «Και τι θα πει τορός, πατέρα;»

- «Τορός θα πει ν' ανοίγεις δρόμο μέσα στο χιόνι, να φτυαρίζεις και να φτιάχνεις μονοπάτι».

Τορός είναι απόδειξη πως πέρασαν άνθρωποι, πως υπάρχει ζωή, είναι ο ίδιος ο δρόμος της ζωής μέσα στο χιόνι. Ανοίξαμε τορό μέχρι το σπίτι κι ανάψαμε φωτιά για ν' ανέβει ο καπνός και να μεταδώσει το μήνυμά της χαράς και της ζεστασιάς σ' ολόκληρο το χωριό. Και σε κάμποσα ακόμα σπίτια ανέβαινε καπνός, σημάδι πως ήρθαν κι άλλοι. Κάποιοι άλλοι βρίσκονται πολύ μακριά, αλλά η ψυχή τους ταξιδεύει στα πατρικά σπίτια. Πώς να είναι άραγε; Αντέχουν το χειμώνα; Κάποιοι άλλοι κλεισμένοι στα διαμερίσματα - κλουβιά της Καρδίτσας και στη μοναξιά τους; Κρίμα...

Ο Χριστός γεννήθηκε στη φτωχική φάτνη, στον τσάρχο όπως λέμε στα μέρη μας. Αν δεν γυρίσεις πίσω στον τσάρχο των παιδικών σου χρόνων, πώς ν' αγαλιάσει η ψυχή σου; Αν δεν ανοίξεις τορό για το σπίτι σου, πώς να γαληνέψεις και να ομορφύνεις; Αν δεν δεις κρούσταλλα - σπαθιά στα κεραμίδια σου, πώς να ησυχάσεις;

Περάσαμε να δούμε το θείο και τη θεία. Καθημερινοί ήρωες,

άγιοι και φύλακες του τόπου τους. Χάρηκαν και δάκρυσαν, μαζί τους δακρύσαμε κι εμείς.

- Τι κάνεις θεία, πώς τα περνάτε;

- Καλά ψυχές μου, ευτυχώς τώρα που μεγαλώσαμε ο καιρός μας λυπάται και δεν μας ταλαιπωρεί πολύ.

- Και το χιόνι;

- Το χιόνι το συνηθίσαμε, δεν το φοβόμαστε. Τη μοναξιά φοβόμαστε.

- Πόσοι μέινετε στη γειτονιά;

- Μόνοι μας μέινουμε φέτος. Ακόμα και οι Αυγεραίοι που έμειναν άλλες χρονιές, φέτος έφυγαν κι αυτοί.

- Κι εσείς δεν θα φύγετε;

- Και τα μωρά μου τι θ' απογίνουν;

Πήγαμε κι είδαμε τα μωρά της. Δύο πανέμορφα κατσικάκια με σκουλαρίκια στα αυτιά. Μόλις την είδαν έλαμψε το προσωπάκι τους κι άρχισαν να χοροπηδούν.

Τα πήρε στην αγκαλιά της και μας τα 'δωσε να τα χαϊδέψουμε. Όλος ο τσάρχος μοσχομύριζε. Στη γωνίτσα μου φάνηκε πως είδα το θείο βρέφος. Ναι, σ' έναν τέτοιο χώρο γεννήθηκε και γεννιέται καθημερινά. Δίπλα στη φτωχολογιά, μέσα στα άχυρα. Το ένα απ' τα κατσικάκια κατάλευκο μ' ένα μαύρο σημάδι - αστέρι στο μέτωπό του. Ίδιο κι απαράλλαχτο, όπως η γιαγιά του η Αστέρω, πριν πολλές γενιές. Η Αστέρω, η πεντάμορφη κατσικά που μας τάιζε με το γάλα της όταν ήμασταν παιδιά. Η Αστέρω που παιδεύει ακόμα και σήμερα τη μνήμη μας και μας ζεσταίνει με την ανάσα της και τα παιχνίδια της.

Ξεκινώντας να φύγουμε ήρθε κοντά μας ένα σκυλί. Όπως μας εξήγησε η θεία ήταν απ' τους Αυγεραίους που 'χαν φύγει και είχε μείνει μόνο του. Σαν έμεινε μονάχο του είχε τρεις μέρες κάτω από κάτι τσίγκια χωρίς φαί και νερό απ' τη στενοχώρια του. Την τέταρτη μέρα η θεία κατάφερε να του δώσει λίγο νεράκι και φαί. Από τότε καθημερινά ερχόταν στο σπίτι της να φάει και να νιώσει παρά και σιγουριά. Η Μυρσίνη πλησίασε και το χαιδέψε. Το σκυλί απ' τη χαρά του έκανε τούμπες μέσα στο χιόνι. Ο Δημήτρης στην αρχή δεν τα πήγαινε καλά μαζί του, αλλά σε λίγο γνωρίστηκαν κι έγιναν φίλοι. Μας είπε πως είναι ανήσυχος και κάτι θέλει να μας φανερώσει.

- Και τι θέλει να μας πει, Δημήτρη;

- Να ειδοποιήσουμε τους δικούς του να επιστρέψουν σύντομα, να ειδοποιήσουμε τους ανθρώπους να γυρίσουν στον τόπο τους.

- Μάλλον έχεις δίκιο...

Μας συνόδεψε μέχρι το αυτοκίνητο για να μας αποχαιρετίσει. Αχ μωρέ θεία, εκεί που είσαι, δώστου λίγο ψωμάκι και μια στάλα νερό για να βγάλε το χειμώνα. Δώστου λίγη ζεστασιά απ' τη μεγάλη σου καρδιά...

Την άλλη μέρα ξαναξεκινήσαμε για το χωριό.

- Πατέρα, θέλεις κι εσύ ν' ανέβουμε όλοι στο χωριό;

- Είμαι πια πολύ μεγάλος για το χωριό, απάντησε ο πατέρας, καπνίζοντας. Πηγαίνετε εσείς τώρα κι εγώ θα ταξιδέψω κάποια άλλη φορά, σαν φτιάξει ο καιρός...

- Αχ ρε πατέρα, πώς διαβαίνει γρήγορα η ζωή και πώς ήρθαν ανάποδα τα πράγματα...

Πού να φτάσουν λίγες μέρες να χορτάσει η ψυχή σου τα κάλλη του παραδείσου; Πώς να χωρέσουν σε λίγες στιγμές μνήμες και νοσταλγίες ολάκερης ζωής;

Χαιρετώντας τα γενέθλια χώματα, πήραμε το δρόμο του γυρισμού για τη μεγάλη πόλη. Του χρόνου πάλι... Του χρόνου πάλι αδέρφια! Να μαζευτούμε όλοι για Χριστούγεννα στο με-

γάλο μας σπίτι, το χωριό, να χαρούμε, να αναγεννηθούμε, να γελάσουμε, να ελπίσουμε, ν' ανέβει από κάθε σπιτικό ο καπνός προς τον ουρανό και να δώσει το δικό του σημάδι φωνάζοντας πως το χωριό ανασταίνεται. Ν' ανοίξουμε τορό για τα σπίτια μας. Ν' ανοίξουμε τορό στις μνήμες μας. Ν' ανοίξουμε τορό στις ψυχές μας...

Επαγγελματίες Φυλακτιώτες στην Καρδίτσα

ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
ΒΑΣΙΛΑΚΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
Ιεζεκιήλ & Κολοκοτρώνη
Τηλ. (0441) 71843

ΛΕΜΟΝΙΑ ΜΠΑΛΤΑ - ΡΑΜΟΥΖΗ
ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΝ/ΡΑΜΟΥΖΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
Ανδρ. Παπανδρέου 24
Τηλ.: 72443, 22961

ΒΑΣΩ ΜΠΑΡΜΠΑΡΟΥΣΗ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
Πλατεία Δικαστηρίων
Τηλ. γραφείου: 26272

ΧΡΙΣΤΙΝΑ Ε. ΠΡΙΤΣΑ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
Πλ. Δικαστηρίων (1ος όροφος)
Τηλ.: 29198

ΧΡΙΣΤΙΝΑ Δ. ΚΩΣΤΗ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
Τηλ.: 71298

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ «ΘΑΛΗΣ»
ΠΑΠΠΗΣ ΣΕΡΑΦΕΙΜ
Ν. Πλαστήρα 9
Τηλ.: 75780

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΑΛΕΞΙΟΥ
Βασιλίας Π. Αλεξίου
Τηλ.: 75058

ΚΑΦΕ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟ
Κιέριον
ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΓΑΛΙΟΣ
Κεντρική Πλατεία
Τηλ. 21412

ΤΥΡΟΚΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
«Η ΣΤΡΟΥΓΚΑ»
ΠΡΙΤΣΑΣ - ΑΛΕΞΙΟΥ
Κ. Τερτίπη 5 - Τηλ.: 22227

ΤΥΡΟΚΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
ΑΓΓΕΛΟΣ Ν. ΜΗΛΛΑΡΑΣ
Τηλ.: 22831

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΠ. ΠΡΙΤΣΑΣ
Βασαρδάνη & Βάληη
Τηλ.: 22074 - Οικ.: 26860

ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΕΙΔΗ
Η. ΠΑΤΤΑΣ - Ι. ΠΡΙΤΣΑΣ Ο.Ε.
Χατζημήτρου 16
Τηλ.: 28017

ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ
ΑΡΓΥΡΙΟΥ
Υψηλάντου 51 - Τηλ.: 23530
ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
Καραϊσκάκη 24 - Τηλ.: 40738

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ
ΑΓΟΡΗΣ ΤΣΙΑΜΑΝΤΑ - ΜΗΛΑΡΑ
Καραϊσκάκη 6 - Τηλ.: 20555

ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ - ΞΗΡΟΙ ΚΑΡΠΟΙ
ΜΗΛΑΡΑ - ΠΑΛΛΑΙΩΤΗ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ
ΔΙΑΚΟΥ 9 - ΤΗΛ: 27664
ΚΑΡΔΙΤΣΑ
ΑΝΘΗ - ΦΥΤΑ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΙΔΗ
ΛΙΝΑ ΦΑΝΗ
ΚΕΝΤΡΙΚΟ: ΔΙΑΚΟΥ 29
ΥΠΟΚ/ΜΑ: Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 30
ΤΗΛ.: 22464 & 22988

ΚΕΝΤΗΜΑΤΑ
ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΦΩΤΟΥ
ΣΤ. ΛΑΠΠΑ 28 - ΤΗΛ.: 22306

ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΚΩΣΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ 75-ΚΑΡΔΙΤΣΑ
ΤΗΛ.75421

ΚΟΜΜΩΤΗΡΙΟ
ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ-ΝΙΚΟΛΗ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ
Μ.ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 39

ΚΑΦΕ -ΟΥΖΕΡΙ
"ΝΕΣΤΟΡΑΣ"
ΗΡΩΩΝ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 40

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΓΓΛΙΚΗΣ
ΓΛΩΣΣΑΣ
ANNA ΧΑΡ.ΤΣΙΑΜΑΝΤΑ
ΜΕΓ.ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 34
ΤΗΛ.27764

ΤΣΙΤΣΙΜΠΙΚΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ΖΙΑΚΑΝΟΣ ΦΩΤΗΣ
COURIER INTERATTICA A.E.
Δ. ΛΑΠΠΑ 56 - ΚΑΡΔΙΤΣΑ
ΤΗΛ. 0801 - 95000, 79400 - 1

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΜΑΡΜΑΡΩΝ
ΞΕΝΟΦΩΝ ΚΟΥΡΚΟΥΝΑΣ
(ΤΣΙΑΜΑΝΤΑΣ)
2ο ΧΛΜ. ΤΑΥΡΩΠΟΥ
ΤΗΛ. 74855, ΚΙΝ. 094 441085

ΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ
ΑΡΧΟΝΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
Αρχιτέκτονας Μηχανικός
Πλαστήρα 1 Πλ. Δικαστηρίων
Τηλ. 04410 26272
Κιν.: 0977440618

ΜΑΡΙΑ ΞΗΡΟΦΩΤΟΥ
ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ
ΝΙΚΗΤΑΡΑ 1- ΚΑΡΔΙΤΣΑ
ΤΗΛ.: 04410 76630

 School of Oxford English
BENTZH ΤΣΙΡΟΓΙΑΝΝΗ - ΑΥΓΕΡΟΥ
Καθηγήτρια Αγγλικών
Ανδρέα Παπανδρέου 11 (πλ. Δικαστηρίων)
ΤΗΛ.: 04410 71294, 04410 76677

 ifestos
ΘΕΡΜΑΝΣΗ - ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ
ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Θ. ΞΗΡΟΦΩΤΟΣ
Μηχανολόγος Μηχανικός
Ταλιαδούρου & Τζέλλα, 431 00 ΚΑΡΔΙΤΣΑ
e-mail: n.xirofotos@ifestos.gr
Τηλ. & Fax: 04410 79689
Κιν.: 0972 260799

 EMBAΥΓΟ
SHOES & ACCESSORIES
ΑΡΓΥΡΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
ΗΡ. ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 13
ΤΗΛ.: 2441 077 288

Μοντέρνοι καλικάντζαροι

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΣΕΛ. 1

έρχεται πρώτος κι ακολουθούν οι υπόλοιποι. Συνήθως τους φανταζόμαστε σαν μαυριδερά, κακομούτσουνα και κοκκαλιάρικα όντα με ουρές και μυτερά αυτιά, που χοροπηδούν χωρίς σταμάτημα, παραφυλάνε κοντά στα πηγάδια και τα σταυροδρόμια, γκρινιάζουν χωρίς κανένα λόγο, τραγουδούν παράφωνα και φωνάζουν όσο μπορούν, αλλά που παρόλ' αυτά είναι κουτούτσικα και μπορεί κάποιος να τους ξεγελάσει εύκολα. Ό,τι τους αρέσει περισσότερο απ' όλα είναι να πειράζουν τους ανθρώπους, να τους τρομάζουν και να τους τυραννάνε. Γυρίζουν στους δρόμους - φυσικά πάντα τη νύχτα - ανεβαίνουν στα κεραμίδια και χορεύουν και καμιά φορά πηδάνε μέσα στο σπίτι απ' την καμινάδα. Εκεί να δείτε χαρές που κάνουν. Σκορπίζουν τη στάχτη σ' όλο το πάτωμα, αδειάζουν όλο το νερό απ' τις στάμνες και τα γκιούμια, ανακατέβουν και βρωμίζουν όλο το αλεύρι που έχουν οι νοικοκυραίοι στο αμπάρι, χώνουν τα νύχια τους και τα δόντια τους σ' ότι φαγώσιμο βρουν, τραβούν τα μουστάκια και την ουρά της γάτας και την κάνουν να χοροπηδά μ' ένα περιέργο τρόπο.

Γι' αυτό κι οι άνθρωποι φροντίζουν να έχουν πάντα χοντρά κούτσουρα στο τζάκι και τη φωτιά πάντα αναμένη αυτές τις μέρες για να τα εμποδίσουν να μπουν μέσα.

Θανάσιμος εχθρός τους η μυρωδιά του λιβανιού γι' αυτό και κάθε σπίτι αυτές τις μέρες καίει λιβάνι. Το σπίτι βέβαια θα πρέπει να είναι καθαρό και συγυρισμένο γιατί αυτά τα κακομούτσουνα πλάσματα λατρεύουν την ακαταστασία και θα κάνουν τ' αδύνατα δυνατά να βρουν τρόπο και να μπουν σ' ένα σπίτι που δεν είναι συμμαζεμένο.

Φυσικά δεν πρέπει κανένας να ξεχνάει απλωμένα ρούχα έξω το βράδυ γιατί το πρωί ή θα έχουν κάνει φτερά ή θα είναι σκισμένα και βρώμικα απ' την προσπάθεια των καλικάντζαρων να τα φορέσουν.

Αλλοίμονο βέβαια στον αλαφροίσκιωτο που τολμάει να βγει έξω το βράδυ. Εκείνοι θα τον παραπληθήσουν, θα χορέψουν γύρω του, θα τον αναγκάσουν να χορεύει ασταμάτητα μαζί τους, θα τον κατατρομάξουν και μπορεί και να του πάρουν τη φωνή. Όμως με το πρώτο λάλημα του κόκορα όπου φύγει φύγει. Τρυπάνουν στα σκοτεινά χαλάσματα και τις υγρές σπηλιές και λουφάζουν εκεί ως το επόμενο βράδυ.

Σύμφωνα με μια παράδοση αν κάποιος θέλει οπωσδήποτε να βγει έξω τότε πρέπει να έχει μαζί του ή ένα μαχαίρι, ή μια κλωστή ή ένα κόσκινο. Το μαχαίρι για να μπορεί να τους σκοτώσει, την κλωστή για να μπορεί να τους δέσει και το κόσκινο για να τους κάνει να ξεχαστούν μετρώντας τις τρύπες κι έτσι να ξεφύγει.

Όμως οι μέρες περνάνε και τα Φώτα πλησιάζουν. Κι είναι ακριβώς τότε που πρέπει να τα μαζέψουν και να εξαφανιστούν απ' το πρόσωπο της γης πριν ο παπάς τους προλάβει με την "αγιαστούρα" του και τους κάνει μεγάλο κακό αφού ο Αγιασμός είναι αυτός που μπορεί να τους αφανίσει για πάντα. Φεύγουν ξεφωνίζοντας "φύγετε να φεύγουμε γιατί έρχεται ο ζουρλόπαπας με την αγιαστούρα του και με τη βρεχτούρα του".

Καταλαβαίνετε τώρα τη λαχτάρα και τον τρόπο όλων αυτών που ήταν προληπτικοί κι έβλεπαν παγανά και καρκατζέλια σε κάθε σκιά, σε κάθε κούνημα φύλλου και κλαριού, σε κάθε ψίθυρο και κάθε σούρσιμο κατά τη διάρκεια του Δωδεκαήμερου. Πραγματικά ζούσαν με την "ψυχή στο στόμα" θυμιατίζοντας κάθε στιγμή και λεπτό όλες τις γωνιές και τα παραγώνια, λέγοντας αμέτρητα "Πάτερ ημών" και μένοντας κλειδαμπαρωμένοι στο σπίτι τους απ' τη δύση του ήλιου μέχρι το λάλημα του κόκορα. Όμως η ψυ-

χή τους πήγαινε ξανά στον τόπο της όταν ο παπάς γύριζε από σπίτι σε σπίτι και ράντιζε το κάθε τι. Τη μέρα των Φώτων ήδη είχαν ξεχαστεί οι καλικάντζαροι και η ζωή άρχιζε να παίρνει τον καθημερινό και συνηθισμένο ρυθμό της.

Όλα αυτά είναι ιστορίες και παραμύθια που διασκεδάζουν τα παιδιά και τα εγγόνια μας σήμερα. Και βέβαια ξέρει και πιστεύει η νέα γενιά ότι καρκατζέλια και παγανά δεν υπάρχουν παρά μόνο στη φαντασία μας. Όμως αυτό είναι αλήθεια μόνο ως ένα σημείο. Γιατί αυτά τα καταραμένα έχουν την ικανότητα να αλλάζουν και να μεταμορφώνονται με το πέρασμα των χρόνων. Και κει που πριν από λίγα χρόνια είχαμε τους συνηθισμένους καλικάντζαρους που κυκλοφορούσαν μόνο τη νύχτα, τόβαζαν στα πόδια όταν άκουγαν τα κοκάρια να λαλάνε και ξαφανίζονταν στα έγκατα της γης τη μέρα των Φώτων, τώρα έχουμε να κάνουμε με τους μοντέρνους καλικάντζαρους που είναι άσχημοι όχι μόνο στην εμφάνιση αλλά μέχρι τα κατάβαθα του είναι τους, που είναι φοβερά πεισματάρικα και μοχθηρά όντα, παμπόνηρα κι όχι κουτά σαν τους προγόνους τους, που τώρα μπορούν και κυκλοφορούν και τη μέρα και τη νύχτα, δεν φοβούνται ούτε τη φωτιά κι ούτε το λιβάνι και που το χειρότερο απ' όλα δεν τυραννάνε μόνο τους αλαφροίσκιωτους αλλά τον καθένα από μας.

Αν δεν καταλάβετε ακόμα ποιοί είναι αυτοί οι μοντέρνοι, μεταλλαγμένοι καλικάντζαροι τότε σταματήστε να διαβάσετε για μια στιγμή και ρίξτε μια καλή ματιά στα κατάβαθα της ψυχής σας. Θα δείτε εκεί θρονασμένους και κοιτάζοντας σας κοροϊδευτικά ένα σωρό καλικάντζαρους με πρώτο και καλύτερο το μοχθηρό καλικάντζαρο της απληστίας, αυτόν που μας τυραννάει ακόμα και στον ύπνο μας και μας κάνει να μη βλέπουμε αυτά που έχουμε αλλά να ζητάμε κι άλλα, κι άλλα και που βάζει τα δυνατά του να μας σπρώξει να ορμήσουμε και σ' αυτά που έχουν οι άλλοι. Και λίγο παραπέρα τον κακομούτσουνο καλικάντζαρο της ζήλειας και του φθόνου, τον σιχαμερό καλικάντζαρο της συκοφαντίας, κι ένα σωρό άλλους.

Ναι σωστά. Πολύ μικρός ο χώρος της καρδιάς μας για τόσο πολλούς καλικάντζαρους. Κι αν ψάξουμε καλά και προσεχτικά κι είμαστε ειλικρινείς με τον εαυτό μας τότε θα ανακαλύπτουμε βαθιά μέσα μας όλο και περισσότερους. Καλικάντζαρους που στοιχειώνουν τη ζωή μας και την σκοτεινιάζουν, καλικάντζαρους που μας κάνουν μίζερους, καλικάντζαρους που κρατάνε μόνιμα ένα μαύρο πέπλο μπροστά στα μάπα μας και μας εμποδίζουν να δούμε το πραγματικό νόημα και την ομορφιά της ζωής μας.

Το άσχημο μ' αυτούς τους μοντέρνους καλικάντζαρους είναι ότι δεν φεύγουν ούτε στη θέα του παπά, ούτε όταν πάμε τα Φώτα στην εκκλησία.

Αυτοί παραμένουν σφιχτά γαντζωμένοι μέσα στην ψυχή μας. Και ξέρετε γιατί; Γιατί δεν τους αφήνουμε ΕΜΕΙΣ να φύγουν. Γιατί τους κρατάμε ΕΜΕΙΣ εκεί. Γιατί δεν τους κυνηγάμε ΕΜΕΙΣ μακριά μας. Γιατί μόνο ΕΜΕΙΣ μπορούμε να τους εκθρονίσουμε για πάντα απ' την καρδιά μας - ο καθένας μας με το δικό του τρόπο - και να απαλλαγούμε μόνιμα απ' αυτούς.

Ας βάλουμε ένα στόχο αυτή την καινούρια χρονιά κι ας βάλουμε τα δυνατά μας να τον έχουμε πετύχει μέσα σ' ένα χρόνο. Ας βάλουμε σαν στόχο μας να διώξουμε όσο γίνεται πιο μακριά όλα τα "μοντέρνα καρκατζέλια" που έχουν κάνει την καρδιά μας φωλιά και θρόνο τους κι ας βάλουμε στη θέση τους την Πίστη, την Αγάπη και την Ελπίδα.

ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ ΓΕΜΑΤΗ ΥΓΕΙΑ,
ΑΓΑΠΗ ΚΙ ΕΥΤΥΧΙΑ

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Από την υπηρεσία μου στο Δημοτικό Σχολείο Φυλακτής

Του Βασίλη Κίσα, Συνταξιούχου δασκάλου

(συνέχεια από το προηγούμενο)

Στην προηγούμενη συνέχεια αναφέρθηκα στην πρώτη σχολική γιορτή του Σχολείου, την κούραση, την αγωνία, την προσδοκία μου, την συγκίνησή μου και τέλος την ικανοποίησή μου για την επιτυχία της.

Ακολούθησαν και άλλες σχολικές γιορτές (Σ.Γ.). Πίστεια και πιστεύω στη μεγάλη παιδαγωγική αξία της Σ.Γ. και στην επίδραση που ασκεί στην ψυχή του μαθητή, αλλά και γενικότερα στο περιβάλλον του χωριού. Η Σ.Γ. εγκλείει μεγάλη μορφωτική και παιδαγωγική δύναμη και από αυτή προέρχονται έντονα βιώματα. Η Σ.Γ. είναι για τους μαθητές διαρκής χαρά. Η χαρά αυτή κι η ψυχική τους αγαλίαση αντικατοπτρίζεται στα πρόσωπα των μικρών μαθητών και εκδηλώνεται με ακράτητο ενθουσιασμό, με ζωηρότητα και χαρούμενα ξεφωνητά. Και όλα αυτά γιατί η Σ.Γ. ικανοποιεί και στηρίζεται στις βασικές ανάγκες του παιδιού: την ορμή προς κίνηση, την ορμή προς μίμηση και ανακοίνωση. Με τη Σ.Γ. καλλιεργείται το θρησκευτικό συναίσθημα και παράλληλα τώνεται κι το εθνικό φρόνημα των μαθητών, ασκείται η βούλησή του, αποκτά θάρρος και αυτοπεποίθηση, δίνει πλείστες όσες ευκαιρίες για ενεργό εργασία και δράση. Η Σ.Γ. είναι επιτηδειότατα μέσο στενής επαφής μεταξύ Σχολείου και οικογένειας, επιδρά διά των μαθητών στους γονείς και σε όλη την οικογένεια. Πιστεύουμε ότι οι Σ.Γ. δημιουργούν κατάλληλο περιβάλλον για την ψυχική, πνευματική και σωματική ανάπτυξη του μαθητή. Έχοντας αυτά υπόψη μου φροντίζα να παίρνω μέρος στις σχολικές γιορτές όσο το δυνατόν περισσότεροι μαθητές. Έτσι και αυτοί ικανοποιούνταν, αλλά

και οι γονείς καμάρωναν τα βλαστάρια τους και έρχονταν πιο κοντά στο Σχολείο.

Η προετοιμασία της γιορτής γίνονταν τ' απογεύματα με σύμπυξη των ωρών διδασκαλίας, για την εξοικονόμηση χρόνου. Για την κατασκευή της σκηνής προσφέρονται με προθυμία όλοι οι μαθητές: να φέρουν σανίδια, καδρόνια, καρφιά, σύρμα, εργαλεία, κουβέρτες και ότι άλλο χρειάζονταν. Όλοι χαιρόνταν και ικανοποιούνταν που βοηθούσαν.

Κρίνω σκόπιμο να αναφέρω εδώ μερικά γεγονότα που έμειναν ανεξίτηλα στη μνήμη μου.

1) Θυμάμαι όταν βγήκε να πει το ποίημά του ο Θανάσης Χρ. Τσιαμαντάς, ήταν τότε στην πρώτη τάξη, κοντούλης με ροδοκόκκινα μάγουλα και σπινθηροβόλα μάτια, η σκηνή δεν άνοιξε κανονικά και ο Θανάσης στάθηκε στη μέση, με αποτέλεσμα να μην φαίνεται απ' όλους τους θεατές. Βγήκα, τον σταμάτησα και τον πήγα πιο μπροστά, ώστε να φαίνεται από όλους. Ο Θανάσης προσβλήθηκε και άρχισε τα κλάματα. Από τότε δεν μπόρεσε, όσο ήμουν εγώ εκεί, να ξαναπεί ποίημα.

2) Ήταν η γιορτή της 25ης Μαρτίου και τα παιδιά των μεγάλων τάξεων έπαιζαν σκετες «Οι Τζαβελαιοί». Αναφέρονταν στο γεγονός της σύλληψης του Λάμπρου Τζαβέλλα και του γιου του Φώτου, με δόλο, από τον Αλή Πασά και την απελευθέρωση του Λάμπρου με την υπόσχεση στον Αλή Πασά ότι θα του παραδώσει το Σούλι. Ο Λάμπρος όμως ελεύθερος πλέον με ένα κοροϊδευτικό γράμμα μνηύει στον Αλή, ότι αν θέλει το Σούλι να έρθει ο ίδιος να το πάρει. Λυσσασμένος ο τύραννος των Ιωαννίνων από την κοροϊδία του Λάμπρου ζητεί να του φέρουν μπροστά το Φώτο, τον οποίο απειλεί ό-

τι θα τον σκοτώσει. Ο Φώτος δεν φοβάται και μια στιγμή που ο Αλής βρίζει τα θεία εξαγριώνεται και ορμά επάνω του. Ο Αλής ξαφνιάζεται, οπισθοχωρεί, βγάζει την κουμπούρα του και την αδειάζει επάνω στο μικρό Φώτο. Συνεπαρμένο το ακροατήριο παρακολουθεί με προσοχή και συγκίνηση τα διαδραματιζόμενα. Ο Φώτος βγάζει ένα ωχ, και αρχίζει να λυγίζει σιγά - σιγά τα γόνατά του και να γέρνει στη σκηνή. Τότε από το ακροατήριο ακούστηκε μια παραρακτική κραυγή: «πάει του πιδάκι μ', το 'φαγι ου αντιχριστους». Ήταν η μάνα του Βασίλη Παπή που υποδούλωναν το ρόλο του Φώτου Τζαβέλλα. Κλείνει γρήγορα η σκηνή και αμέσως ανοίγει. Νάτοι τώρα οι πρωταγωνιστές να υποκλίνονται μπροστά στο ακροατήριο που ξεσπά σε παρατεταμένα χειροκροτήματα. Ανάμεσα τους κι η μάνα του Βασίλη που λάμπει από χαρά και ικανοποίηση.

3) Όπως προανέφερα φρόντιζα ώστε στις Σ.Γ., μια το φορά το χρόνο, να εμφανίζονται στη σκηνή του Σχολείου όλοι οι μαθητές, με ένα ποίημα, με συμμετοχή σε σκετες κ.λπ. Θυμάμαι ότι μετά από μια σχολική γιορτή με πλησίασε ο Χρήστος Αγγελής και με βουρκωμένα μάτια από τη συγκίνηση και την ικανοποίηση, που ο γιος του Ηλίας, ανέβηκε στη σκηνή και είπε για πρώτη φορά ποίημα - ήταν μαθητής των τελευταίων τάξεων και μου είπε «Σ' ευχαριστώ, δάσκαλε, για πρώτη φορά είδα το παιδί μου να λέει ποίημα. Σ' ευχαριστώ».

Στο δραματάκι αυτό, αν θυμάμαι καλά, έλαβαν μέρος ο Βασίλης Πασάλης ως Αλή Πασάς, ο Τάσος Ρίστας ως Λάμπρος Τζαβέλλας και δύο βουβά πρόσωπα που υποδύονταν τους φύλακες του Φώτου.

(συνεχίζεται)

Εκθεση ζωγραφικής του Θωμά Τσιαμαντά

Στην Galerie «F» στις 17 Ιανουαρίου στις 8 μ.μ. εγκαινιάστηκε η έκθεση ζωγραφικής του Φυλακτιώτη ζωγράφου Θωμά Τσιαμαντά με 30 έργα «τοπία» της Καρδίτσας.

Ο ιστορικός της τέχνης Γιάννης Χριστάκης γράφει:

«Ο Θωμάς Τσιαμαντάς καταξιωμένος εικαστικός καλλιτέχνης γεννημένος στη Φυλακτική Καρδίτσα με ελεύθερες σπουδές κοντά στον Πάνο Σαραφιανό αλλά και στον γλύπτη Θανάση Απάρτη, προσεγγίζει τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της Θεσσαλικής γης. Η κυρίαρχη ιδέα και η δημιουργική του προσπάθεια εστιάζονται στο Θεσσαλικό χώρο, στη φωτεινότητα και την πολυποικιλότητα του Θεσσαλικού τοπίου. Οι γήινοι τόνοι και οι πράσινες τονικές διαβαθμίσεις της ζωγραφικής του ματιέρας, το παιχνίδι

του φωτός δημιουργούν ένα αρμονικό σύνολο.

Με ιδιαίτερη σχεδιαστική ικανότητα και μορφοπλαστική ευαισθησία στη διαμόρφωση των διαφόρων όγκων και χαρακτηριστική ελευθερία στην ανάπτυξη της ζωγραφικής σύνθεσης, ο Τσιαμαντάς μεταφέρει την αγάπη του, το μεράκι του για αυτό τον θρυλικό χώρο στο ζωγραφικό του καμβά.

Οι εικόνες που μας παρουσιάζει είναι απλές, γήινες, είναι βιώματα της καθημερινής του εμπειρίας. Η εμπειριστική διάθεση της ζωγραφικής του χαρακτηρίζουν ακριβώς την αγωνιώδη παρατήρηση του τοπίου, μέσα από το βλέμμα του δημιουργού-καλλιτέχνη.

Ο διάλογος αυτός συναντά το βλέμμα του θεατή που με ένα τρόπο ειλικρινή και αυθόρμητο, εικαστικά συνομιλεί και αγγίζει τον ψυχισμό του».